

KAKO GLEDAJO KOMUNISTI?

Na svetu se je po končani vojni z Nemčijo in Japonsko pojavilo mnogo težkih vprašanj, ki jih je treba temeljito rešiti, če hoče svet v rasnici zaživeti vsaj nekoliko boljše dobo, kot se nam kaže po prvih mesecih miru. Ta vprašanja morajo rešiti predvsem sile zmagovalke ob pomoči vseh narodov sveta; zakaj mir je tako svetoven, da bi najhna praska kjersibodi na svetu takoj zopet razplamtela požar, ki bi bil še stokrat hujši od pravkar minulega. Pomislimo samo na nove iznajdbe na polju oborožitve! Prav zaradi tega pa, ker pri rešitvi splošnega svetovnega miru mora sodelovati ves svet, smo zadnje tedne intenzivnega diplomatičnega delovanja priča naravnost mrzličnega tekmovanja interesov in prestižev.

Vemo, da so se z ozirom na nastala vprašanja takoj po vojni izoblikovale razne skupine gledišč, ki pa jih v glavnem lahko zberemo v dve glavni, odločujoči miselnosti: demokratska in boljševiska. Dasi si ravno slednja, ki jo iz prakse poznamo kot najbolj totalitarno v vsakem pogledu, lasti patent demokratičnosti do tolikšne mere, da postaja že smešno, če nočemo uporabiti bolj primerne, ostrejšega izraza. Med tem, ko res demokratično gledišče zapadnih velesil gradi reševanje na včasih že preveč tenkovestnem upoštevanju dejanskih prilik, boljševiska miselnost prilike najbolj brezobzirno potvarja in vodi grobo politiko izvršenih dejstev.

Prav tako je z vrednotenjem problemov in prilik. Med tko smo priča včasih že preveč dlakocepski natančnosti in obzirnosti pri podajanju stanja s strani zapadnih demokracij, se boljševiska poročila ostro oddaljujejo od realističnega prikazovanja stanja in prehajajo v pritisk, če že ne v odkrito grožnjo.

Poglejmo samo nekaj poročil o zadnjih diplomatičnih dogajanjih na svetu in o dogodkih, ki napolnjujejo vsebino svetovne časopisja.

Pred menoj ležita dve številki ljubljanske "Ljudske pravice," glasila komunistične partije Slovenije, kateri list črpa vsa svoja poročila iz uradnih sovjetskih poročil in sovjetskih listov. "Lj.pr." prinaša sedaj v vsaki nedeljski številki mednarodni politični pregled, ki pa ga gradi na izključno sovjetskih uradnih in časopisnih virih, ki jih prinašajo sovjetski časopisi "Izvestja", "Pravda", "Krasnaja Zvezda" i. dr.

Nekaj sovjetskih komentarjev svetovnega položaja poznamo že po radiju in iz dnevnega časopisja. Tuhočemo podati samo dopolnitev tega, po točnem smislu komunističnih komentarjev, ki se jih za naše pojme preobzirna zapadnoevropska poročevalska služba, izogiba.

ODPOR ZAPADNIH SIL PROTI BOLJŠEVIZACIJI. Če smo doslej bili navajeni samo sovjetskega namigavanja in bolj šablonskega opletanja s "fašizmom", so sovjetski komentariji po londonski konferenci zun. ministrov, ki se je razletela zaradi trmaste trdoglavosti sovjetskega zun. komisarja Molotova, že bolj "točni" v obdobjih. Ko zvrčajo krivdo za razletelo konferenco, pišejo dobesedno "Gotovim reakcionarnim krogom, katerih politika se obituje v različnih kombinacijah, ustvarjanjih različnih blokov, gotovo ni v interesu, da bi obraz Evrope dobil tudi na tej konferenci demokratično obliko." To je za nas vsčakakor razveseljivo dejstvo. Pomeni, da so bili zastopniki zapadnih velesil na konferenci bolj uporni glede komunistične ekspanzije, kot mi to obi-

Čajno sodimo po nekoliko preveč obzirni zapadnoevropski žurnalisti i. Razveseljivo je tudi dejstvo, da ta upor izhaja predvsem iz vojske same, ki drži v svojih arzenalih strašansko atomsko bombo. Saj isti list piše po "Izvestjih" sledeče. "Glede nekaterih razbi-jačev londonske konference, med katere sodi feldmaršal Wilson, pa veljajo v celoti besede, ki jih je napisal angleški list "London Star", ki pravi: Med vojno smo mnogo trpeli zaradi klepetavih generalov. Njih čenčanje redko pomaga k stvari prijateljstva med narodi." Ko gospode Byrnesa in Bevina, ki jima naprtuje krivdo za razbitje londonske konference, direktno obdolžuje fašizma, list piše: "Popolnoma jasno je, da je takoj po koncu londonske konference odšla na delo množica politikov, ki sedaj iščejo krivca, ustvarjajo fantastične bajke in pri tem včasih poskušajo porožljati z različnimi atomskimi bombami. Ta gospoda, ki je tako znana iz vseh mednarodnih pusto-lovščin, ki je znana po svojem prijateljstvu do poražene nacistične Nemčije, ki je znana po svojih razpoloženjih in ustvarjanjih zapadnega bloka, skuša zvaliti krivdo neuspeha londonske konference na Sovjetsko zvezo, dasi je vsakomur jasno, da bi ti isti ljudje vzdignili prav tako krik in vik po svetu, kakor so ga vzdignili ob velikih uspehih, ko je bila sklenjena potsdamska deklaracija, če bi prišla zdaj iz Londona deklaracija, ki bi bila v duhu potsdamske." - Vsakemu malo politično mislečemu človeku bo jasno, da je v teh ostrih besedah precej več kot navadno namigovanje!

SOVJETI GROZIJO Z DELAVSTVOM. Sovjeti seveda niso ostali samo pri obdolžitvah zaradi poraza na londonski konferenci. Prava grožnja zveni iz poročila, ki ga je sovjetski tisk prinesel o ustanovitvi delavske internacionale v Parizu, kar je vprašljivo ravno v čas londonske konference zunanjih ministrov: "V istem trenutku, ko predstavniki velesil niso mogli najti ne poti, ne rešitve, so našli delavci vsega sveta pot, ki jih je pripeljala do ustanovitve delavske internacionale. Ta ustanovitev blesteče potrjuje, da sodelovanje demokratičnih narodov obstoja (I), živi in se krepi (II). Tako je bila delavska konferenca v Parizu najdoslednejše in najpopolnejše zanikanje vseh onih političnih špekulacij, katerih cilj je bil vsaditi v tla klice bodoče vojne (III). - Bolj kot kdaj koli poprej se je ob teh dogodkih pokazalo, kako velikansko moč predstavljajo ljudske množice vsega sveta."

Ali ni v teh besedah zapopadena grožnja, češ, pazite se, zapadne demokracije, s temi množicami razpolagamo mi! Posebno, ker pravi naprej: "Protihitlerjevski boj s Sovjetsko zvezo (I) na čelu je skoval v svetu enotnost miroljubnih narodov." Tem bolj je to pomembno, ker je predsednik sovjetskih sindikatov Kuznecov izjavil, da svetovna sindikalna organizacija ne sme biti samo organizacija, ki se naj briga za ekonomske prilike delavskega stanu, kakor je to zahteval angleški delegat sir Walter Citrine, ampak, da "morajo postati vodilni organi svetovne sindikalne organizacije organizatorji boja proti vsem reakcionarnim intrigam." III Kuznecov je tudi izjavil: "Ustanoviti moramo svetovno sindikalno organizacijo, ki bo lahko združila delavski razred sveta ter usmerila vse njegove napore v boj za trajen mir, demokracijo, svobodo in lepšo bodočnost človeštva." Ali ni to z drugimi besedami ponovljeni stari vzklik: "Proletarci vsega sveta, združite se!"?

Toda čeprav obzirni zapadni tisk tega ni jasno naznačil, vendar zvemo iz sovjetskega tiska, da vse vendar le ni tako uspešno, da je tudi na tem polju Sovjetija doživela majhen poraz. Ta tisk namreč izraža nezadovoljstvo nad sir Walter Citrine-om, ki "je skušal oživetvoriti amsterdamsko internacionalo, katere je izključila sovjetske sindikalne organizacije" in ker, kakor pravi sovjetski tisk, "je bila odsotna ameriška konfederacija delavcev, razbijala mednarodno"

delavske enotnosti." S temi dvema priznanji torej grožnja Sovjetov z organizacijo svetovnega delavstva izgubi svojo vrednost.

IN NETIJO NEMIRE PO KOLONIJAH. Zanimiva odkritja nam daje tudi sovjetsko gledanje (če je to seveda samo gledanje!) na nemire, ki so se pojavili v kolonijalnih deželah. Kolonijalni narodi namreč z orožjem v roki zahtevajo svojo neodvisnost in to na Daljnem Vzhodu (Indonezija, Filipini, Siam, Indija, Birma, Indokina) pravtako kot ob Sredozemlju (Libija, Eritreja). Sovjetski tisk gleda na ta gibanja z izrednimi simpatijami, ki zvenijo že kot grožnje na račun zapadnih demokracij. Vprašanje je seveda, če za samimi simpatijami ne stoji tudi kaj takšnega, kar se lahko uporablja kot vojno sredstvo??? To bo pokazala bodočnost, kakor bo bodočnost tudi pokazala, kaj bodo demokracije plačale za te sovjetske simpatije!

TITO PA GROZI S SLOVANSTVOM. Sedaj si oglejmo samo še koristnost izjave, ki jo je podal maršal Tito, o kateri v obzirnem zapadnem tisku tudi nismo izsledili sledu, ki pa gotovo ni ostala nezapažena. Ko namreč Sovjeti na vseh koncih sveta dvigajo proteste proti ideji zapadnega bloka - posrečilo se jim je samo razplamteti štrajke, ki pa zapadnim velesilam tudi naglo odpirajo oči, kakor je izjavil angleški laburistični delavski minister Isax - , da je jugoslovanski maršal Tito neprevidne, po nezrelosti dišeče izjave, kot je ta: "Slovani, duhovno zedinjeni, predstavljajo močan branik proti srednjeveškim pohodom na kulturo in človečanstvo. Tesna slovanska povezanost pomeni močno zagotovilo ne samo za nepremagljivost Slovanov marveč tudi prepreko kakršnikoli poizkusov novih pustolovščin, kakršne so bile pustolovščine Hitlerja in Musolini." Slovansko poslanstvo je v tem, da je nosilec miru in nosilec varnosti v Evropi." Tako je izjavil Tito poljskim novinarjem ob času londonske konference. Tako gledajo Sovjeti! In s tem sama na sebi lepa izjava izgublja vso svojo vrednost s slovanskega gledišča, z našega gledišča pa je naravnost usodna. Tekom gornjih prikazov smo namreč videli, da demokratične velesile sveta na vse reagirajo, čeprav mi, ki smo preveč nestrpni, tega na prvi pogled ne vidimo. Mislim, da ne ugibam preveč nesmiselno, če trdim, da je ta izjava uradni podpis jugoslovanskega maršala na odpojev pravice do Trsta; zakaj ugotovili smo, da je gledanje demokracij drugačno od gledanja komunistov. Katero gledanje je pravilno, bo bodočnost zatrdno pokazala še bolj kot sedanost in preteklost!

Delovanje jugoslov. K. P. v inozemstvu

Zedinjena Slovenija, glasilo slov. beguncev v Italiji, piše v 22. št.:

"Od zanesljive strani smo dobili nekoliko poročil o delovanju Komunistične Partije Jugoslavije (KPJ) v inozemstvu. V vseh deželah, kjer imajo Titovci svoja zastopstva, so poleg oficijelnih ljudi postavljene tudi tajne trojke, ki pravzaprav vodijo vse delo teh delegacij in jim dajejo navodila. Oficijelna zastopstva so le figure, včasih pa se krijejo tudi s člani trojke. Pred nedavnim so te trojke dobile nova navodila, ki so v glavnem sledeča:

1. delati je treba z vsemi sredstvi, da se vsi jugoslovani iz taborišč vrnejo v domovino. Tisti, ki so nasprotniki KP ali OF, pa morajo izginiti. Že prej, preden pridejo na svoj dom. Izjem ne sme biti niti pri posameznikih niti pri celih družinah;

2. treba je z vsemi sredstvi delati na to - in tudi ljudstvo prepričati, da se Jugoslavija priključi k Sovjetski zvezi;

3. vpliv v Jugoslaviji morajo biti izvedene in to preden dobita Amerika in Anglija kak vpliv v sosednjih nedemokratskih državah (Bolgarija, Romunija itd.);

4. vse nasprotnike OF oz.KP v inozemstvu je treba uničiti;

5. politiki v inozemstvu, ki nasprotujejo OF odn.KPJ, predvsem pa kraljevi zastopniki, morajo izginiti;

6. povsod je treba iskati stike z inozemskimi komunisti in jih vpreči v pomoč jugoslovanskim delegacijam in njihovim nalogam. V to svrho je treba poiskati ljudi, ki so pri zaveznikih cenjeni, v resnici pa so tajno organizirani komunisti;

7. po vseh taboriščih je treba opazovati, kaj se tam dela, in to je treba takoj poročati dalje. Zlasti pa je treba vplivati na to, da se razbije edinost med taboriščniki in ustvari medsebojno sovražno razpoloženje.

Treba je tudi ustvarjati sovražno razpoloženje do kralje in porabiti vsako priliko v ta namen. Enako pa je treba ustvarjati med ljudmi sovražno razpoloženje do Angležev in Amerikancev, tako doma kot med "ugoslovani v inozemstvu."

Prav je, da vemo za ta navodila, da se bomo znali varovati pred komunističnimi vplivi.

TITOVİ KOMUNISTI ZA VKLJUČITEV TITOVINE V SOVJETSKO ZVEZO. Zedinjena Slovenija piše v svoji 33. številki: "Višji partizanski funkcionar, ki je prišel koncem maja iz terena v Ljubljano, je izjavil, da mu je silno žal za takšen razvoj v Jugoslaviji, kakršen je sedaj; namreč, da v Jugoslavijo ni vkorakala anglo-amerikanska vojska ter jo zasedla, temveč, da so zavezniki prepustili vso oblast domačim partizanom, med katerimi so bili tudi močni oddelki bolgarske in sovjetske vojske, grški partizani, albanski partizani ter veliko Italijanov. Omenjeni višji partizanski funkcionar je poudarjal, da mu je točno znano, da sedanja partizanska oblast dela z vsemi silami na to, da sedanjo Jugoslavijo priključi kot republiko SSSR. Jugoslavija bo po zatrejevanju omenjenega partizanskega funkcionarja prav izmed onih držav, ki so sedaj pod sovjetsko kontrolo, ki bo priključena SSSR. To se bo zgodilo verjetno v najkrajšem času, najkasneje pa v dveh letih.

NOVI LISTIČI NA LJUBLJANSKIH ULICAH. Poslednji begunci, ki prihajajo iz Ljubljane, pripovedujejo, da z odpadajočim listjem padajo z drevesa tudi raznobarvni lističi, na katerih stoji napisano: "Dol komunistična diktatura!" - "Smrt komunistom - svoboda narodu!" - "Slovinci, ste že kdaj pomislili, da je bila zaradi Rupnikove žrtve celo pod okupacijo svoboda večja kot v komunistični demokraciji?" -

"Smrt komunistom - živeli slovenski domobranci!" - "Smrt krvavemu Kidriču - živeli general Rupnik!" - "Še nikdar ni bilo v Jugoslaviji toliko korupcije kot pod komunistično diktaturo!" - "Gorje vam, komunisti, domobranci vztajajo iz groba!" - Poročevalci pravijo, da je teh lističev vedno več in da jih ljudje pridno spremljajo. Pravtako pripovedujejo, da se je na tablah in transparentih s komunističnimi gesli, ki jih je v Sloveniji vse polno, začel pojavljati črna roka, tu in tam pa tudi smrtna glava. Na Vrhniki so neznanci preko komunističnega transparenta obesili transparent z geslom slovenskega domobranstva: Bog - narod - domovina. - Trpljenje je v "svobodni Sloveniji" toliko, da je mučeniški narod moral zakričati ...

SAMA JE ŠLA V PAST. Gospa Bajca Milka, žena nadpor. Jožeta Bajca, ki je bila v Monigu s svojim sinčkom, je kljub opozorilom prijateljev odpotovala v Titovino. Njenega moža, ki ga je Gest po zaradi anglofilstva odpeljal v Dachau je po vrnitvi OZNA takoj zaprla. Ga. Bajčeva je mislila, da bo s svojo vrnitvijo v Titovino moža rešila. Toda zaprli so tudi njo in njena usoda ni znana.

Domači glasovi in nekateri drugi taboriščni listi so se pocenili, ker ni treba papirja več kupovati na črni borzi kakor je bilo treba doslej, in ker so vestitve tiskarne izkazale.